

Z a t w e e f c h u A w i s e s .

Nr. 41. Zettortdeenâ 10tâ Oktober 1840.

Sunnu kuptschis un wehweris.

(Skattees Nr. 40. Veigums.)

Tà nu winsch eefahze no willas prezzehm runnaht, un kad wahrdi peetruhke, no appineem — kamehr durwis atwehrahs, un winna beedris ar ferichantu un dirvi salbateem istabâ eenahze.

Nè ilgi pehz tam sunnu kuptschis tahdâ zee-tunnâ tappe eelifts, ka ne fauli ne mehnesi ne eraudsijsa.

Nu winnam stiiraki usstahje ne kâ pirms. Bet arri schoreis winsch leedsahs un leedsahs, un riktigi pirms spaidus isturreja. Tad wehl leelafas mohkas preeksch winna isdohmaja, lai sawus grehku-darbus pateiftu. Prohti smalku bohwillas freklu eemehrjeja elje, winnam uswille, un tad lehninam eededsinaja, ka tas pee winna meesahm pamasitin fadegge. Tas winnam tâ sahpeja, ka winsch kâ lohps eeblahwahs, un wissu sohlija isteift.

Nu teefas-kungi no winna dabjuja tahdus brihnumus dsirdeht, ka wissa firds teem drebjeja. Winsch dauds gaddus bija laupitaja darbus darrijs, brihscham weens pats, brihscham ar zitteem kohpâ. Bet tas wehl ne bij tas dishesakais. Negantais grehku gabbals arri bija pulku affinu islehjis, gohdigus pasihstamus un labbus zella beedrus nosittis. Un tas slypkaws arri bija sawu pirnu seewu, kas muhscham winnam ne bija launu wahrdu dewuffi, un arri sawu behrnu pats ar sawahm rohkahm breefmigi nobeidjis! — To nu winsch wissu pats isteize, un sazzija neganti smeedamees: „kad es tikkai schodeen buhtu warrejis isturreht, tad es juhs buhtu isfnehjis, un wissu zeetumu un spaidus.“

Teefas kungi prassija: kam tâ? un winsch teize: „nu jaw alga weena, nu es arri warru to sazziht, schodeen es buhtu treschu behrna firdi dabjujis.“

Winsch prohti tahdus traffus mahaus tizzeja, ka treiju behrnu firdis aprihjis, winsch buhtu spehjis spahrnds ffreet kâ putnis.

Kad nu winsch sawus grehku darbus bija isteizis, tad winnam arri usstahje, lai nu pateizohht, kahdi beedri winnam bijuschi. Bet to winsch ne buht ne darrija, un sazzija teepdamees, ka nekad ne effohht gribbejis sunnaht, ka tee bijuschi wahrâ, un fur mittuschi. Baidinaja winnu atkal spaidiht un eljes freklu apwilt. Beidsoht teize: „nu labbi, es tatschu weenu atzerrohs, to es riktigi pee wahrda sinnu saukt. Tas bija man tas labbakais sellis pee laupischanas darbeem. Winsch gan mulkis leekahs, bet winsch tatschu par manni wehl gudraks bija, un winsch dauds wairak mahzchs isteift ne es.“

Winsch usdewe — to nabbaga wehweri!

Pehz scho niknu ussubdsechanu nelaimigais wehweris tappe fanemts zeeti. Seewa, kas nullè ar septitu behrnu us grehtahm kahjahm bija, pakritte apgihbuss, behrni eebrehzahs lai glahbj un schehlo, un pats itt apmuldis tappe prohjam wests us zeetumu. Tuliht kad winnu preekschâ nehme, winsch wissu isteize, fo bija darrijs, bet zittu neko ne sinmaja sazziht kâ ween to, ka winsch ar wilschany tappis par wakftineeku speests, kamehr wiini pee ta meldera eelauschees. Bet winna wahrdi ar sinnu kuptscha wahrdeem ne buht ne sagahje, tadeht abbus us reisi preekschâ wedde. Wehweris itt stihws palikke kad sunnu kuptschis tâ us winnu melloja. Winsch brehkdams raudadams to luhdse, lai jelle pee winna tahdu grehku ne pelnoht, un no wissas firds teize, ka ne mas ne effohht wainigs. Bet sunnu kuptschis atkal pee tam palikke, ka effohht un effohht teefa, un sohlija us to dsihwoht un mirt.

Kad wehweris ar labbu ne fo ne isteize, tad winsch tappe spaidôs likts. Un winnam tee wehl pahru reises bija jazeesch, jo tiklihs kad winsch bendes naggôs bija, winsch ar tahm leelahm fahpehm wissu teize, fo ween gribbeja dsirdeht; bet kad tahs mohkas beidse, tad winsch atkal tulihst fauze, fa ne effoht ne mas wainigs. Tee-fas fungi beidsoht tatschu winnu par wainigu turreja, un spreede, fa wehweri buhschoht pafahrt, un funnu kuptschi ar ritteni fadraggah.

Wehweri feewa ar leelahm mohkahn diw-reis walku dabbuja, fawu wihru apmekleht. Winna redseja to zeeschanu, kad winnu no spaidem us zeetumu pahrwedde, un tas bija brihnumb, fa winna ar tahdeem firdehsteem ne nomirre. Bet kad ta fohdibas deena nahze, un winna redseja, fa nu patt jaw wihru pee mirschanas wedde, tad winna gandrihs ahraprahta palikke. No zilwekeem atkahydamees, winna teescham us pilli pee leelkunga skrehje. Saldatb kas walki stahweja, winnu fa tralku zilweku ne buht ne eelaide, bet weena schehliga dwechsele winnai teize, fa leelmahte effoht dahrsâ. Zur nu winna ar wisseem faweem behrneem nofskrehje, mettahs pee leelmahtes kahjahm, un luhdse ar gauschahm affarahm, lai pahr winnu apschelotohs un pahr teem nelainigeem behrneem, un to jo nelainigu meefas augli, un lai wihru at-laischoht. — Leelmahtei par tahdu seewas waidu un behrnu affarahm schehl palikke, un winna pee fawa funga eegahje luhgtees, lai winsch wehwerim peedohdoht.

Va tam nabbağa wehweris jaw us tahm breef-migahm reddelehm stahweja, fur pafarrameem grehzineekeem us zittu muhschu jakahpj. Vende winnam jaw strikki ap kaku likke. Dauds laudis to par newainigu turreja, un schehlobami us pilssatas puffi stattiya, woi ne nahks kahds ar schehlastibas weefu.

Tad mannija fa paschâ tahlumâ kusteja. Dsirdeja fa fauze. Balta drachna gaisâ libdinajahs, jahjejs aulekshus atskrehje, zif ween furs warreja tezzeht, un ar walki fauze: „gan! gan! schehlastiba wehwerim!“

Wiffi augsti preezajahs un gawileja. Bet tas neweenam ta ne aisnehme firdi, fa tam apzeetinatam grehku gabbalam, tam funnu kuptschin. Libds schin winsch ne gribbeja tizzeht, nej fa irr Deews, nej arri fa irr muhschiga atmakfaschana. Zeetumâ buhdams, winsch ar leelu eeteepschanahs bija to pahrsmehjis, kad winnu pamahzija, lai nu jelle fawus grehkus atfihst un noschehlo, un lai us muhschibu fataifahs. Winsch to ween bija atbildejis, fa effoht wihrs, un gan simaschoht nahwei azjis skattitees. Kad winnam un wehwerim nahwes spreedibu nolassija, tad winsch ar wella niknumu scho bija nosmehjis, kam schis ta baitojotohs un trihzoht, un bija fazzijis: „fa es smeefchohs, kad dabbuschu redseht, ar kahdahm bailehm schis swehts saglis nomirs.“ — Bet kad winsch to balsi dsirdeja, kas wehwerim schehlastibu nesse, tad winsch palikke bahls fa lihki, un fazzija: „nu es tatschu redsu fa Deews wissu sinn, un es to ne warru wairs leegtees. Ta bija ta prohwe fo es gaidiju. Es jaw bohmaju fa nu buhschoht winnejis, bet es redsu fa esinu paspehlejis.“

Mahzitajs kas winnus pawaddija, praffija kam ta teizoh? Un winsch atbildeja: „wehweris ne mas naw wainigs, jo winsch tappe ar walki speests, tahs sudinallas apmakteht. Ir to naudu winsch man gribbeja atdoht, jebchu pawissam bija peetruhjis. Sagt winnam reehjahs fa ugguni eekert. Es winnu ne esinu eenihsdams jeb atreebdams usdewis, bet talabad ween, fa es gribbeju redseht, woi Deews irr taisns, un woi winsch newainigu glahs. Nu es baidohs atfihdams, fa man irr fohgis augstiba, un fa schis nahwes mohkas ne buhs pehdigas. Es luhdsu, weddat man atpakkat, lai warru no grehkeem atgreestees, eekam jamirft. Es juns arri wehl dauds fo gribbu isteift, un ne buhs par welti, kad juhs man pahru deenas wehl dsihwu turreseet.“

Mahzitajs teefas fungam par to bilbeja, kas tur bija, un kamehr pee leelkunga nosuhtija sinnaht, fo buhs darriht, tamehr winsch brihscham to grehzineeku, brihscham tohs laudis ar sweh-

teem wahrdeem pamahzija, un rahbija, fa tas negants prahts, kad zilweks griibb Deewu isprohweht, woi tas wissaugstafais pateefi wissu sinnobt. Jo Deewa padohmi irr neisidibbinajami, un ne warroht sinnaht, woi katru reisi winnam patifs, to newainigu isglabht wissai pasaufei redsoht, jeb woi to taisnibu tikkai winna muhscha rahdischoht. Bet to gan warr sinnaht, fa tam jakriht, kas Deewu kahr dina.

Sunnu kuptscha luhgschana notikke, un winnu us zeetumu pahrwedde. Winsch bija pamohdees, sawus grehtus apsinnobt, un winna zeeta firds bija mihksta palikkusi, un gars fa-treekts. Winsch wehl weenreis preeksch teefas apstiprinaja, fa wehweris ne effoht wainigs, un sawus beedrus usdewe. Schehlobans un no grehkeem atgreedamees winsch tad taisfjahs miri, un kad us ohtru reisi tappe us maitaschanas weetu wests, winsch wisseem dsirdoht pats apsubdsejahs, un leelakais grehzineeks effoht teizahs.

Kad nu winsch bija dabbujis fo pelnijis, Mahzitajs sanahkuschus skattitajus ta usrunnaja: „Augstu teefu taisnas dusmas par scho pahrfahpeju nu irr norimmuschas, tapehz luhdsat Deewu par winna nabbagaj dwehfeli. Un kas stahw, lai labbi peeluhfo, fa ne kriht! Kad zilweks sahlf leegtees, Deewu effam, tad winsch jaw wissu swehtu kahrtu irr atstahjis. Bet lai katrs ta darra, fa winnam ne wajaga no Deewa swehta waiga mirstoht bihtees.“

Bet kas nu ar nabbaga wehweri us reddelehmi bijis? Tas gan sinnam tappe nolaisht pagihbis, un buhtu warrejis ahtri mirt, jo sawu muhschu winsch ne bija rabbis leelu preeku dauds redseht.

Bet pehz wehtras laika winnam saule atspihdeja. Jo kad winsch azzis atwehre, tad itt mirdseht apfahrt winnu mirdseja. Prohti no wissahm puffedim winnam leelus un masus nau-das gabbalus bija peemettuschi, un winsch ne sinnaja kur tohs list, jo zeppure ne bija, un maitajamu grehzineeku swahrkeem arri naw lab-batas. Bet winsch to sawahke klehpi. Un ta feewa papreeksch nemas us to naudu ne skattijahs, bet peenahze un winnu apfampe wisseem zilwe-

keem redsoht. Kad bija dabbujuschi atyuhstees, un mahjas pahrnahkuschu, tad pascheem un behrneem ta nauda labba palikke.

Sinnams irr, schehligas firdis, ifdeenas un ifstundas luhgtas, wissdrihsaki tad palihds, kad brihnuma notikkums bijis. Ta nu arri pee weh-wera bija, un kamehr wahrnas garra sunnu kuptscha meefas knahpaja, wehweris par pahrtikkuschu wihru palikke, jo nu darba papilnam raddahs. Bet winsch neween ar laizibu tappe apfwehtihst, bet arridsan ar garrigahm man-tahm. Jo no schi laika meers, preeks, un ihsta Deewa bihjaschana, kas no pateefigas pasemnibas aug, pee winna un pee winna behr-neem itt mihli peemitte.

„Jo tas Kungs skattahs no sawas swehtas augstibas, tas Kungs luhfo no debbes wirs semmes, fa winsch to zee-tumneeku nopuhshanu klausa, un atswab-bina tohs nahwes behrnus. Fa ta Kun-ga wahrds tohp fluddinahts Ziana, un winna teikschana Jerusalem.“ Dahwida 102 dseefna 20 lihds 22 pantas.

F. R.

Teefas fluddinaschana.

Baukas Sprantschu tirgu scho gadd 10ta un 11ta Oktober turrehs. Baukas rahtuhse, tai 19ta September 1840.

Andr. Schulz, pilskata eltermannis.

Kollegien-Registrators R. G. Sprenger, grahmatu weddejs.

Wissi parradu prassitaji un deweji ta Kauzemindes fainneeka Dirsemneeku Ansha Mehkon, pahr kurra mantu parradu dehl konkurse spreesta, tohp no Kauzemindes pagasta teefas ussizinati, lihds 1mu No-wember 1840 ar sawahm prassichanahm pee schih pagasta teefas peeteiktees, jo pehz schi termina ne-weenu wairs ne klausih. Kauzemindes pagasta teefa, 19ta September 1840.

(L. C.) F. Scheeme, pagasta wezzakais.

(Nr. 45.) E. Rawen, pagasta teefas stihweris.

No Wihtenpeltes pagasta teefas tohp wissi tee, kam kahdas taisnas parradu prassichanas buhtu pee ta Wihtenpeltes fainneeka Leelwaizenu Frik Jannull,

fas sawas mahjas truhkuma un zittu parradu deht atbewis, un pahr kurra mantu konkurse spreessta, usajinati, wisewehlak lihds 6tu November f. g. ar sawahm prassichanahm pee schihs teefas peeteikees, jo wehlaq neweenu wairs ne klausih. Wihpenpeltes pagasta teefa, 4ta September 1840. 3

(Z. S.) ††† Embe Griffe, pagasta wezzakais. (Nr. 46.) Brunß, pagasta teefas ffrihwerik.

Virmbeen tai 14ta Oktober f. g. un tannis beenas pehz tam, pulksten 9 no rihta pusses, to atstahu mantu ta nomirruscha Salkas muischas faimneeka un muischas-meijera Kristapp Schmebling, prohti: flauzamus lohpus, sirgus, zuhkas, aitas, daschdaschadus mahju=putnus, galdus, frehflus, kummodes, mahletus flapjus, jaunus ohschu pulkeeretus flapjus ar leelahm durwim, leelu seenas pulksteni kas 8 deenas eet, ar pulkeeretu fasti, gultu drahnas, gultas=un galda=weschu, jaunus un bruhketus dwecelus, pelleku un ruhtainu wadmallu, un srihpainu preeksch lindrakeem, daschdaschadu pufswadmallu, baltas un pehrwetas willainu dsijas, linnu dsijas, gehretas un negehretas aitu=ahdas, daschdaschadus jaunus un bruhketus brauzamus rihkus, rattus un kammanas, semneeku rihkus, rattus un kammanas, semneeku rattus, jaunus apkaltas un neapkaltas raggus, daschadus apkaltus un neapkaltus rittenus, daschadas leelas ap-

kaltas un mahletas fastes, willu, pluhktas un nepluhktas spalwas, meddu, wasku, bischu strohpus ar bittehm, ka arriban dauds zittas mahju=buhshana derrigas leetas, Salkasmuischas Smilgainu mahjas wairaksohltajam prett skaitamu naudu pahrdohs, kas ar to pamahzichanu teel sinnamu darrihts, ka ta uhtrupe, kab tik dauds to leetu irr, wairak deenas duhrehß. Salkasmuischâ, 19ta September 1840. 1

(Z. S.) ††† Uns Ramlau, preekschschdetais. (Nr. 177.) J. F. Ratencke, pagasta teefas ffrihweris.

Zitta fluddinaschana.

Tam pee Weegschnu nowadda peederrigam faimneekam Lewis Paulik tai nakti no 22tra us 23schu September f. g. 4 sirgi nosagti, prohti: 1) dseltens sirgß, 15 gaddu wezs, bes kabdas zittas sihmes; 2) smukli behrs sirgß, 7 gaddus wezs, kreisai aufei galß eescheltes un us mugguru ais fedla weetas pumpa isaugufe; 3) behrs sirgß, 7½ gaddu wezs, ar masu baltunnu peere un zeeni allasch eedams galnu kratliht un nags kreisai kahjai eeplichß; 4) behrs ehrelis 2½ gaddus wezs, bes zittas sihmes, ka tiklai sohbi kas isperschanas deht schlihi bi ja, tappe islausti, un tahß weetas wehl labbi pasihstamas. Kas no fcheem sagteem sirgeem taisnu sinnu leel=Esseres pagasta teefai dohs, dabhuß labbu pateizibas naudu. 3

Naudas, labbibas un prezzu sirgus us plazzi. Rihga, tanni 30ta September 1840.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kv.		Rb.	Kv.
I jauns dahlderis geldeja	1	32	I pohß fannepu tappe malkahß ar	—	90
I puhß rudsu tappe malkahß ar	1	70	I — linnu labbakas surtes — —	2	—
I — fweeschu — —	3	—	I — — flittakas surtes — —	1	80
I — meeschu — —	1	10	I — tabaka — —	—	65
I — meeschu=putrainu — —	1	70	I — dselses — —	—	70
I — ausu — —	—	80	I — fweestia — —	2	20
I — fweeschu=miltu — —	3	50	I muzzâ filku, preeschu muzzâ — —	6	50
I — bihdeletu rudsu=miltu — —	2	40	I — — wihkschnu muzzâ — —	6	75
I — rupju rudsu=miltu — —	1	70	I — farkanas fahls — —	7	—
I — sirnu — —	1	60	I — rupjas leddainas fahls — —	6	—
I — linnu=sehklas — —	3	75	I — rupjas baltas fahls — —	4	75
I — fannepu=sehklas — —	1	60	I — smalkas fahls — —	4	40
I — kimmenu — —	5	—			

B r i h w d r i f f e h t .

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas pusses: Waldischanas=rahts U. Weitler.